

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ט' אב תש"פ | דף היומי בבלי: שבת קמו | דף הכולל: עירובין פה.
דף היומי בהלכה: מסעיף ה' עד סימן ת"ק סעיף ב'.
מוסר: אהבת חסד - ואם הלוח הוא איש' עד 'הרי שחשבונו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ו [עם פירוש רש"י] משנה ב עד פרק ו [עם פירוש רש"י] משנה ז

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirsuh@dirsuh.co.il

האם מותר לשחק שחמט בתשעה באב? | הסוד המופלא של רבי חיים זלאטעס | מתפללים ולא רואים תוצאות? - זו הסגולה שתמיד עובדת! |
הדינים המיוחדים של מוצאי תשעה באב תש"פ | היהודי שחסך 40 אלף דולר בזכות המתנה של 8 שעות - סיפור 'טרי' של השגחה פרטית | 1944

סגולות וישועות

בעקבות דבריו של הגר"ד סגל שליט"א החלטתי
לנסות להרגיש ולבקש על צער השכינה באותו דבר
שבו אני מצטער... התפללתי על זה מעומק ליבי,
ורק לאחר מכן התפללתי על עצמי. והנה זה פלא...

מצפים ומקווים בתחינה ותחנונים ולא תמיד רואים תוצאות? - זו הסגולה שתמיד עובדת!

שנים, לאחר תקופה ארוכה שהייתי לחוץ בשידוכים, כאשר רבים מחבריי כבר התארסו. הרבה סגולות ניסיתי ולא ראיתי פירות. והנה מכוח דבריו הקדמתי לעצמי בתפילותיי לנסות להרגיש ולבקש על צער השכינה באותו דבר שאני מצטער, שגם היא שרויה כביכול ללא זוג, והתפללתי על זה מעומק ליבי, ורק לאחר מכן התפללתי על עצמי.

והנה זה פלא, עוד בתוך אותם ימי בין המצרים הגיעה הצעה טובה, ולמחרת תשעה-באב התחלתי בפגישות, ושבוע לאחר-מכן כבר הייתי מאורס!

נלמד מכך לבקש על צרכי השכינה, ורק אחר כך על צרכינו הפרטיים. בבירור שערכתי לאחר מכן אצל רבנים וגדולי התורה נודע לי שאכן זו היא הדרך, ויש בכך סגולה רבה להצלחתו של האדם, שכן בכך הוא מוכיח להשי"ת שהוא דואג לצרכי-שמים, ואכפת לו מכבוד השכינה.

(י. לוי מודיעין-עילית - גיליון 'קול ברמה')

חשוב לי לשתף אתכם בשורות הבאות, אולי תוכלו לפרסם את זה לזיכוי הרבים, וכפי שתקראו ניסיתי את זה בעצמי וראיתי מיד ישועה, מלבד מה שהצלחתי בס"ד להשתתף בצער השכינה. צורכי ישראל מרובים והישועה לא תמיד באה? מצפים ומקווים בתחינה ותחנונים ולא תמיד רואים תוצאות? -

ברצוני לשתף אתכם בדברים ששמעתי ממור"ה הגה"צ רבי דן סגל שליט"א, וזה תוכן דבריו: אנשים רגילים להתלונן על מה שאין להם בית משלהם, זיווג, בנים, צער גידול בנים וכדו', ודופקים בתפילה ומבקשים רציון - ומתעלמים ממה שהקב"ה בכבודו ובעצמו כביכול קשה לו באותם דברים בדיוק...

שהרי גם הוא כביכול מחוסר-בית, כנסת ישראל כאלמנה, כנסת ישראל כעקרה, בנים שגלו מעל שולחן אביהם. ואפילו שזה תלוי בתשובה ותפילות שלך ממש, ואתה לא דואג להתפלל או להתחזק לצורך זה, ופתאום אתה מבקש ממני שאתן לך בית??? דברים אלו שמעתי מהגר"ד בימי בין המצרים לפני כמה

האם מותר לקרוא עתון, להקליד מסמכים, או לשחק שחמט בתשעה באב? האם מותר להעסיק ילדים שהגיעו לחינוך במלאכות יצירה?

פסקי הלכות בקצרה מאת הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

מותר אם יש צורך כדי להעסיק אותם, אף שהגיעו לחינוך (מקור - סי' תקנד').

האם מותר לקרוא עיתונים בתשעה באב?

תשובה: אין לקרוא בהם כיון שמסיח את הדעת מהאבילות (מקור - ערוך השולחן יו"ד שפד').

מי שיש לו כאבי ראש חזקים, האם יכול להפסיק את הצום?

תשובה: יקח משכך כאבים (אף עם מים בשביל בליעת הכדור), ואם לא יועיל וסובל מכאב שאינו יכול לתפקד, או שצריך לשכב במיטה - פטור מהצום ואוכל ושותה כרגיל (מקור - סי' תקנד' סעיף ו').

מי שיש לו סחרחורות במהלך הצום, האם צריך להמשיך לצום?

תשובה: יפסיק את הצום (וכן מי שלחץ הדם שלו אינו מאוזן) (מקור - סי' תקנד' סעיף ו').

(גיליון 'אזמרה לשמך')

האם אפשר לשחק שחמט בתשעה באב?

תשובה: אין להסיח את הדעת מהאבילות ואסור (ואם סובל מאד מהצום ובלי זה יהיה קשה לו לצום, אפשר להקל (מקור - סי' תקנד' סע' כב').

האם מותר להקליד מסמכים בתשעה באב?

תשובה: מלאכות שאורכות זמן מרובה אין לעשות אף אחר חצות היום בתשעה באב, ולכן אין לקבוע עצמו להקלדה לזמן ארוך (מקור - סי' תקנד' סע' כב').

האם מותר לעטוף ספרי לימוד וכן להכניס הזמנות לבר מצוה בתוך מעטפות ולהדביק מדבקות על הזמנות?

תשובה: אחר חצות היום מותר, ובלבד שלא יקבע עצמו למלאכה (מקור - סי' תקנד').

האם מותר לתת לילדים לעשות מלאכות יצירה בתשעה באב?

תשעה באב תש"פ: האם איסורי תשעת הימים נוהגים גם במוצאי הצום עד למחרת בחצות?

הדינים המיוחדים לעשירי באב שחל ביום שישי - מאת הגרי"א הלוי דינר שליט"א

באב. הספרדים נוהגים שלא לאכול בשר ויין כל היום העשירי (שו"ע ורמ"א ס' תקנ"ח), וכולם נוהגים שלא לברך שהחינו ביום הזה (שע"ת שם). ולפי מנהג אשכנז, איסור זה מסתיים בחצות היום.

אך השנה - תש"פ - חל עשירי באב ביום שישי. במג"א כתב שהכל מותר לכבוד שבת (משנ"ב ס"ק ג'). האחרונים הסכימו שמיד במוצאי הצום מותר להסתפר ולכבס לכבוד שבת (סידור יעב"ץ, הגרש"ז אויערבאך זצ"ל, מובא בשש"כ ס' מ"ב סעיף ה').

בישול לכבוד שבת: השנה - תש"פ - שתשעה באב חל ביום חמישי, באופן שהזמן דחוק לו, מותר לבשל החל ממחצית היום לצורך שבת (בעל 'שבט הלוי' זצ"ל, עפ"י דברי המשנ"ב ס' תקנ"א ס"ק ס' שמותר לשחוט באופן זה).

שטיפת רצפה: אין להקל לשטוף את הבית לכבוד שבת (בעל 'שבט הלוי' זצ"ל).

עשירי באב: האשכנזים נוהגים כל שנה שלא לאכול בשר ויין, לא להתרחץ, לא להסתפר ולא לכבס עד חצות היום של עשירי

מותר ללכת לים ביום שישי בבוקר (דמסתבר שהתירו לגמרי, אפילו שלא לכבוד שבת; ובכל זאת יש מקום להחמיר בזה, הגר"נ קרליץ זצ"ל).
בשר, יין ושירה שאין בהם משום הכנות לכבוד שבת כלל - אסורים עד חצות היום כמו בכל שנה (ערוך השולחן סעיף ב').
(גיליון 'מים זכים')

והא דכתב שע"ת בשם א"ר דמותר בשחרית, וכ"כ בקיצור שו"ע, ס' קכד - כ', שמא אז היה נהוג לכבס בבוקר כי הכיבוס היה עסק גדול). ויש מחמירים בתספורת להתיר רק ביום (בעל שבת הלוי זצ"ל).
כאשר לא משנה עבורו אם מכבס במוצאי תשעה באב או למחרת - יש לכבס רק למחרת.

הסיפור היומי

הרופאים ההמומים ערכו לה סדרת בדיקות, והפלא הגדול התגלה. התברר שנגיף הקורונה 'אכל' את הנגיף הקודם שקינן בקרבה. וירוס הקורונה 'השתלט' על הנגיף 'שלה' והשמיד אותו

מחשבה לתשעה באב • הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

בקרבה. וירוס הקורונה 'השתלט' על הנגיף 'שלה' והשמיד אותו. כשהקורונה חלפה, נעלמו מגופה גם תסמיני הנגיף שפעל בה עד כה, במשך כעשרים שנה (!!!).

כ"ג אדר התש"ה. 'בעלות הברית' ניצחו את גרמניה הנאצית וחיילי 'בעלות הברית' פשטו על מחנות ההשמדה ועבודות הכפייה ושיחררו רבבות יהודים מוכים וחבולים. היהודים יצאו החוצה, רזים ומיוסרים, אבלים על 6 מליון הוריהם, ילדיהם, אחיהם ואחיותיהם, שעלו בסערה השמימה. היהודים יצאו החוצה, הביטו בתדהמה בחיים שבחוץ ותמהו: כיצד יתכן שהמשיח לא הגיע?

הנגיף הארור קטל מאות יהודים בארץ ובחו"ל. כולם דיברו על ביאת המשיח והנה הגיע לו ה'גל השני' עם מאות נפטרים נוספים, צער וכאב, והמשיח עדיין לא הגיע.

אם משיח צדקנו לא יבוא היום, נצטרך לשבת על הרצפה, לאכול סעודה מפסקת, להיאנח אנחה מרה, להוריד את הנעלים וללבוש נעלי בית או נעלי בד, ליטול ביד שרפרף קטן וספר קינות ולצעוד ביגון לבית הכנסת. התחושות קשות. 1952 שנה לחורבן בית המקדש. מה עוד צריך לקרות בעולם כדי שמשיח צדקנו יבוא?

אז זהו, שאולי לא צריך לקרות כלום כדי שהקב"ה יביא לנו את משיחו, יבנה את בית המקדש ומלכות שמים תתנשא ותתכבד בכל היקום כולו.

אולי כן, אולי לא. אנחנו לא יודעים חשבונות שמים. יש מנהיג לבירה, שיודע היטב לנהל את מלכותו. אנחנו לכשעצמנו צריכים להצטער צער עמוק ואמיתי על הריחוק ממנו יתברך, לנהוג את מנהגי האבילות, לקונן, לבכות ולהתענות על החסרון האדיר, אך

את הסיפור הבא סיפר לי תלמיד חכם, מרביץ תורה חשוב בישיבת 'אבן האזל' בעירנו אלעד, כבר לפני כמה שבועות. אך לא פירסמתי אותו, משום שהסיפור כל כך 'גדול', עד שפשוט סברתי שאף אחד לא יאמין שהוא סיפור אמיתי. למען האמת, גם לי אישית הוא נשמע בתחילה מופרך מידי.

ביום שישי האחרון פגשתי שוב את אותו תלמיד חכם, שתהה מדוע לא פירסמתי אותו. הסברתי לו, והוא כתגובה הוציא את הסולר ונתן לי לשוחח עם אנשים הקרובים לבעלת המעשה. כעת, כשהסיפור אומת במאת האחוזים, אפרסמו, תוך כדי טישטוש פרטים מזהים.

אשה ירושלמית, אשת תלמיד חכם גדול, לקתה בנגיף קטלני לפני כעשרים שנה. הנגיף קינן בגופה ועשה בו שמות. חלק ניכר ממערכות גופה קרסו והיא שכבה במיטה כעשרים שנה, ללא יכולת פיזית לקום ממנה. היא בקושי אכלה ותיפקודה היה אפס. לאחרונה לקתה האשה בקורונה, שרק הלכה והחמירה. מכיון שהיא נכללת בכמה קריטריונים של 'קבוצות סיכון', נואשו כולם מחייה. איך אשה כה חולנית תתאושש?

קעת נעצור לרגע וננסה לחשוב, מה אנחנו היינו חושבים על המשך הסיפור. לכאורה, אין לחולה סיכויים רבים לחיות. בעיותיה הרפואיות הרבות, מכף רגל ועד ראש, יחד עם נגיף הקורונה, שפגע בה באלימות, לא מבשרים טובות.

נמשיך בסיפור: החולה הורדמה והונשמה, והבריאה מהקורונה. ומה קרה אז?

האשה קמה מהמיטה על רגליה, והחלה לתפקד כאחד האדם. בריאה ושלמה לחלוטין.

הרופאים ההמומים ערכו לה סדרת בדיקות, והפלא הגדול התגלה.

התברר שנגיף הקורונה 'אכל' את הנגיף הקודם שקינן

עם החתן, הרגשתי חובה לגשת לרגע למחותן, שלמד כמה שנים מעלי ב'קול תורה', ולספר לו על מעלותיו המאד- מיוחדות של החתן החדש שלו. סיפרתי לו על ההתמדה שלו, יראת השמים, העמל והיזע בעסק התורה, הכשרון המיוחד ומידותיו התרומיות והנאצלות. הוא אמר לי בשמחה: "הבת שלי מבוגרת יחסית, והייתה לנו תחושה שאנחנו צריכים להתפשר כבר על משהו. אבל הקב"ה החליט שלא נתפשר על כלום. קיבלנו חתן מושלם, שבסך הכל רצה ללמוד תורה בהתמדה עוד שנתיים"....

והוא צדק, כי אני מכיר את החתן, שהוא באמת כליל המעלות. אתה חושב שאתה מנהל את העולם. אתה מאבד תקווה ומחליט להתפשר, לסוג אחורנית, להתייאש. אבל לא אתה מנהל את העולם.

משפחה שלמה יושבת מיואשת, חסרת תקווה. הסיכויים שהאמא החולנית תשוב הביתה, כשגם נגיף הקורונה מצוי בגופה החלוש, שואפים לאפס. אבל הקב"ה החליט שהקורונה עצמה תהיה השליח הטוב להשיב את אמא הביתה, והפעם בריאה ושלמה, מתפקדת מצוין, כמו לפני עשרים שנה. היד ה' תקצר?

חלק מהקושי לבקש מעומק הלב על בנין בית המקדש קשור לאובדן מסוים של תקוה, אי שם בחדרי הלב. זה לפעמים נראה רחוק, ערטילאי, לא עכשווי. אך מהיכי תיתי? זאת מנין לך? מדוע שהמשיח לא יגיע הרגע?

זה לא מכבר ציטט הרב יצחק רוט שליט"א במדורו המשובח, מכתב שנשלח למערכת העיתון בתחילת חודש אדר, בו כועס אחד הקוראים על "ההפחדה המיותרת מנגיף הקורונה, שלא מזיק בכלל"... די היה לקרוא את המכתב, חודשיים לאחר שנשלח, כדי שכולנו נפרוץ בצחוק מריר, לאחר שהמציאות טפחה על פנינו.

כולי תקווה שכשתמצאו ותקראו את המאמר הזה בערב חג תשעה באב הבעל"ט ("קרא עלי מועד"), תחייכו גם אתם חיוך גדול ותאמרו לעצמכם: פשיטא, מי חשב אחרת?! הרי ברור שהמשיח יכול לבוא בכל רגע. והנה, הוא הגיע, מזמן....

להאמין באמונה שלמה וכנה, לא מן השפה ולחוץ, שמשיח צדקנו יגיע, בכל יום שיבוא.

מליוני יהודים נאנקו תחת עול מצרים, בעבודת פרך, בחומר ובלבנים. האם מישהו מהם ידע שבעוד יומיים עתיד משה רבינו ע"ה לעמוד בגאון מול פרעה ולהביא להוצאתם של ישראל ממצרים? אם היינו שואלים יהודי במצרים, חודש- חודשים לפני היציאה ממצרים, היכן הוא יחגוג את חג הפסח הקרב, הוא היה מביט בנו בתמהון ושואל: "מה זה פסח?!". והנה כעבור חודשיים חגג אותו יהודי עצמו את חג הפסח, על שם שהקב"ה פסח על ביתו והוציאו ממצרים, מאפילה לאור גדול.

תשאלו את קרובי משפחתכם שעברו את מאורעות השואה האיומה. האם חשבתם לעצמכם שבשלהי אדר התש"ה תצאו חיים מהמחנות? האם תיארתם לעצמכם שכעבור חודש תעלו לארץ ישראל, ארץ הקודש, ותקימו משפחות לתפארת? האם תיארתם לעצמכם, בחלומות הוורודים ביותר, שתשבו כעת בירושלים, עם חמישים נכדים ונכדות ומאה נינים ונינות, כולם לומדי תורה, עובדי ה' יראי אלוקים?

וזה קרה. בלי תכנון מוקדם שלנו. הקב"ה החליט מתי כל זה יתרחש, וכך היה.

מחשבה ש"למה שהמשיח יגיע דווקא עכשו" היא כמובן מחשבה אפיקורסית. בשמי שמים שואלים כל יהודי האם "ציפית לישועה" ואחד מי"ג עיקרי האמונה הוא, כמובן, האמונה ש"אף על פי שיתמהמה, עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא". מחשבה זו היא מופרכת מיסודה, משום שמי אתה בכלל שיכול להבין למה ומדוע, למה לא לפני רגע ומדוע דווקא עכשו.

מי כמונו חשים על בשרנו בימים אלו שאנחנו לא יודעים מה יילד לו המחר. הרי אם לפני חצי שנה היינו רואים מישהו ברחוב עם מסכה, היינו מביטים בו בתמהון, וכיום- מי שהולך ללא מסכה, כולם מביטים בו בתמהון ובכעס. לא יכולנו לחזות מסכות. כיצד נוכל לחזות ולהבין מתי המשיח יבוא?!

השתתפתי בחתונה לפני כחודש. מאחר שיש לי קשר אישי חם

הסיפור היומי

היהודי נאנח: 'לא די שעלי לשלם 40 אלף דולר עבור הניתוח בגלל העדר ביטוח בריאות, כעת עלי גם להמתין בעצבים מרוטים שמונה שעות'... אך לפתע צלצל הטלפון בכיסו. "האם הגעתם לקנדה במכונית או במטוס?" - שאל האיש שמעבר לקו...

כל עכבה לטובה

לעשות ניתוח דחוף לבנו, אך התברר לו כי אין ביטוח בריאות (insurance) עבורו, מפני שהוא אינו נמנה על אזרחי מדינה זו, כך שיצטרך לשלם עבור הניתוח מחיר מלא, כארבעים אלף דולר!

סיפר הרב שמעון שפיצר שליט"א מעשה פלא של השגחה פרטית שאירע ממש בשבוע שעבר: יהודי אחד מקנדה השוהה כעת בארה"ב עם משפחתו, הוצרך

שהותך בארה"ב, למרות שלא דיבר על כך מאומה. הלכו לשאול את הסוכן, והוא השיב שאכן עשה בשבילו ביטוח בריאות, אך הוסיף, שכדי לקבל את הוצאות הניתוח מחברת הביטוח, מוכרחים להודיע לה מראש על דבר הניתוח - ולא לאחוריו.

"אכן עדיין לא עשינו את הניתוח" - אמר האב. מיד פנו לחברת הביטוח, עשו את הניתוח כמתוכנן בשעה שש, והנה הילד בריא ושלם וכיסו של אביו לא נדלדל.

כך הוא הכלל לעולם: לכל דבר יש זמן, וכשיש איזה עיכוב, הוא רק לטובה. וכל כמה שמוסיפים לחיות עם אמונה ובטחון ומתאזרים בסבלנות להמתין לבוא הזמן, נתגלה יותר מדוע נעשה העיכוב, ונתברר למפרע שהכל הם חסדי ה'.

(גיליון 'הבינו')

הניתוח היה אמור להתקיים השבוע בשעה עשר בבוקר, שכן הבן התפתל ביסוריו ודחוף היה לנתחו כמה שיותר מהר. אולם תוך כדי ההכנות לניתוח, הובל לבית החולים חולה אחר מסוכן אשר הצורך לנתחו גבר על הצורך של הבן, וכך נדחתה שעת הניתוח של הבן לשש בערב.

והנה בדרך כלל יאמר האדם בשעה כזו: מה לעשות? כך זה בבית החולים, דברים משתנים כל הזמן... בתחילה נגזר עלי לשלם ארבעים אלף דולר, וכעת נגזר עלי להמתין בעצבים מרוטים שמונה שעות לקראת הניתוח...

ויהי בשעה שתיים עשרה, והטלפון של האב צלצל. הוא נשאל מעבר לקו האם כשהגיע - הגיע במכונית או במטוס. האב השיב שהגיע במטוס. אמר לו האיש: אם כך, יתכן שהסוכן שהזמין בשבילך את כרטיס הטיסה, עשה בשבילך ביטוח בריאות עבור

הלכות למוצאי תשעה באב

מוצאי תשעה באב ב'ליל שישי', ההלכות המיוחדות

האם מותר להתרחץ, לכבס ולהסתפר השנה מיד במוצאי הצום או שיש להמתין עד עלות השחר? ומה מותר רק אחרי חצות היום? • הלכה למעשה מפיו של הגאון רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א, מרבני העיר בית שמש

הביא לדפוס: יעקב א. לוסיגמן

לעומת זאת, בקהילות בני אשכנז נפוץ המנהג ונקבע בהלכה בכל מקום, שנוהגים את דיני האבלות עד חצות היום, הן בעלי התורה ותלמידי החכמים, והן פשוטי העם, כולם נוהגים כך ואין מי שפורץ גדר להקל בהלכות האבלות לפני חצות היום, למעט ברחיצה שאינה של תענוג, שמקלים בה אפילו בתשעת הימים, וכמובן לחולה וזקן ויולדת וכדו'.

באשר למנהגי האבלות בעשירי באב שחל ביום שישי בשבוע נחלקו הפוסקים, אם יש להקל במנהגי האבלות מיד במוצאי הצום, או שדווקא מיום שישי בבוקר, כפי שנבאר בהמשך הדברים, וחשוב לדעת שכל ההיתר הזה להקל ביום שישי נאמר רק לגבי כיבוס, רחיצה, תספורת ושטיפת הבית.

לעומת זאת לגבי שמיעת כלי זמר, אכילת בשר ושתיית יין, לא הקלו בכלל במנהגי האבלות בשנה זו יותר מבכל שנה אחרת, כי אין בזה כבוד מיוחד לשבת שאוכלים בשר או שומעים כלי זמר בערב השבת.

לגבי מה שכן התירו, כיבוס, רחיצה ותספורת, כתב היעב"ץ מפורשות שמותר מיד במוצאי הצום. גם המג"א כותב שמותר בעשירי ואינו מחלק בין הלילה ליום.

עם זאת, יש פוסקים שמעתיקים בשם המג"א שמותר רק מהבוקר, אבל בלשונו של המג"א עצמו אין הכרח לומר כן. לעומת זאת ה'שערי תשובה' כן מוסיף את המילה 'שחרית'

דיני האבלות הנוהגים בקרב קהילות האשכנזים כבר מראש חודש אב, ובקהילות הספרדים רק בשבוע האחרון, נמשכים כידוע גם בעשרה באב, בכל עדה לפי מנהגיה.

השנה, כשהעשירי לחודש אב חל בערב שבת קודש, הקלו הפוסקים בחלק מדיני האבלות, מפני כבוד השבת. בשורות הבאות נצטט הלכה למעשה כפי ששמענו מפיו של מחבר ספרי 'לקוט הליכות ועניינים הנוגעים למעשה', הגאון רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א, רב בבית המדרש של כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א, ומרבני העיר בית שמש.

בשנים רגילות, שבהן חל תשעה באב באמצע או בתחילת השבוע, כותב השולחן ערוך (סי' תקנ"ח ס"א) שיש 'מנהג כשר' כלש"ק, שלא לאכול בשר ולא לשתות יין בליל עשירי וביום עשירי. הרמ"א מוסיף במקום הג"ה, וכותב "ויש מחמירים עד חצות היום ולא יותר".

למעשה קיימת מחלוקת בין הפוסקים מה כוונת השו"ע, והאם הכוונה היא לכל היום העשירי או רק עד חצות היום. ה'כף החיים' (שם) מכריע שכוונת דבריו לכל היום וכותב שכן משמע מהב"ח, אבל הוא כותב זאת כהוראה ל'תלמידי החכמים והפרושים'.

היעב"ץ בלי שום חשש, וכך הורה למעשה גם הראב"ד הגרי"י פיישר זצ"ל בשו"ת 'אבן ישראל' וכן בשו"ת 'אז נדברו', 'להורות נתן', 'רבבות אפרים', שש"כ ועוד. ובעזרת ה', יקוים בנו עוד בשנה זו מאמר חז"ל שכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בבניינה, ושם נעלה לפניו זבחי רצון, תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם במהרה בימינו. אמן.

כסייג להיתר, ולכאורה מגביל את הקולות של ערב שבת רק ליום שישי בבוקר ואילך, ולא במוצאי הצום עצמו. למעשה הורה הרב מדרבצעין זצ"ל, ה'באר משה', שהיה מגדולי הפוסקים באמריקה בדור הקודם, להחמיר ולהמשיך את מנהגי האבלות במוצאי הצום, ורק מהבוקר להקל. אבל פוסקים רבים כתבו שאפשר לנהוג לכתחילה כדעת

פרשת השבוע

חמתו של בעל המפעל הגוי בערה בו. "חיים! אין לי הרבה זמן. אם אינך פותח - אני יורה בך!" אך אין קול ואין עונה. הוא נטל את רובהו וירה. הנדזורים חלפו סנטימטרים ספורים מאזנו של רבי חיים וננעצו בקיר. ורבי חיים, לא רואה, לא שומע...

סודו של רבי חיים זלאטעס

חיים לא שומע כלום, לא רואה כלום, לא זז מהמקום. הגוי לקח מוט ברזל והחל לדפוק על דלת הברזל, עד שכל השכנים נזעקו למקום. "היהודי עושה את עצמו כאילו אינו שומע", הוא מסביר לקהל שהתאסף. "גם אם נניח שהוא נרדם בעמידה - אי אפשר שלא לשמוע דפיקות חזקות כל כך, אין זאת אלא שהוא עושה ממני צחוק".

כל הנאספים החלו לקלל את היהודי החצוף וחמתו של בעל בית החרושת בערה בו. "האמת היא", אמר, "שיהודי זה תמיד עבד אותי ביושר ובנאמנות שאין למעלה מהן. פשוט תענוג לעבוד איתו. איני יודע מה קרה לו". הוא עלה לחלון וקרא: "חיים! אין לי הרבה זמן. אם אינך פותח - אני יורה בך!" אין קול ואין עונה. כעסו גבר, הוא ידע כי באמת הוא לא רשאי להרוג אותו, אך החליט להגביר את איומיו וירה מספר כדורים, שעברו במרחק סנטימטרים ספורים ליד אזנו של רבי חיים, פגעו בקיר ונקבו אותו - ורבי חיים לא רואה, לא שומע. הוא מתפלל.

כל הנוכחים הביטו בהשתאות באדם המופלא, שיריות לא מזיזות אותו ממקומו... כעבור מספר דקות נוספות ראו אותו זז ממקומו ופוסע לאחור. כשבעל הבית ראה זאת הוא מיהר לצעוק: "חיים! תפתח את הדלת מיד!" רבי חיים סיים את ה"עושה שלום" ומיהר לפתוח לו את הדלת.

בעל המפעל החל לצעוק עליו בכעס רב: "מדוע לא פתחת לי את הדלת?" ורבי חיים מתפלא ומשיב: "הרי פתחתי לך מיד כשביקשת..."

"וכי לא שמעת את הצעקות, הדפיקות, היריות שאת חוריהן תוכל לראות כאן על הקיר?"
"לא. לא שמעתי כלום!"

א מורדיגע מעשה! שאלו אותו פעם: איך אתה עושה את זה? יש אנשים שבשעת התפילה מתנענעים, צועקים, סופקים כפיים,

"ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך" (ד, כט)

שח הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: כשמדברים על נושא התפילה, לא שייך שלא להזכיר את הסיפור שסיפר ההייליגער בריסקער רב זצ"ל, ששמע אותו מה'בית הלוי', והוא מגיע עד רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל:

בזמנו של רבי חיים מוולוז'ין היה יהודי בשם רבי חיים זלאטעס, שהיה ידוע כי תפילותיו מתקבלות. התפילה שלו היתה תפילה! בעת שהתפלל, לא היה זז ממקומו, לא התנועע, ללא שום חיצוניות, רק פנימיות. הוא היה כל כך דבוק בה' עד שלא הרגיש כלום מכל הנעשה סביבו, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות תפילה פ"ה ה"ד) "ונותן עיניו למטה, כאילו מביט לארץ, ויהיה ליבו פנוי למעלה, כאילו הוא עומד בשמים... ועומד כעבד לפני רבו באימה ביראה ופחד".

רבי חיים היה עובד בבית חרושת שהיה בבעלותו של גוי. כל יום היתה הפסקת צהריים שנמשכה שעה, והפועלים היו יוצאים מבית החרושת, איש איש לענייניו. בית החרושת היה נותר ריק מאדם. יום אחד החליט רבי חיים להתפלל בשעה זו תפילת מנחה, בידעו כי לא אמור לבא לשם איש. הוא נעל את דלת בית החרושת מבפנים, ונעמד להתפלל.

דא עקא, בדיוק באותו יום צריך היה בעל הבית להיכנס, ובידעו כי רבי חיים נשאר בפנים, דפק על הדלת הנעולה וביקש ממנו שיפתח. אין קול ואין עונה. הגביר את עוצמת הדפיקות, ועדיין, אין קול ואין עונה. הוא עלה בסולם והביט מבעד לחלון לראות האם רבי חיים אכן נמצא בפנים, ואכן הוא ראה את רבי חיים עומד ליד הקיר, לא נע ולא זע.

הוא קרא לו מהחלון: "חיים! תפתח את הדלת". אין קול ואין עונה. "חיים! אתה עושה ממני צחוק? אני צריך להיכנס!" ורבי

שזה יכנס - זה יכנס גם בלי דחיפות". הוא הורה להוציא את כל המטבעות, והחל לסייר בארמון. לפתע הבחין בחתיכת בוץ שנדבקה לרצפה. הוא גרד אותה, ניקה את הרצפה, ושלושת מיליון המטבעות נכנסו בדיוק נמרץ.

הנמשל - אמר רבי חיים זלאטעס - הקב"ה, שברא את כל העולם, ברא את האדם שהוא "עולם קטן" בפני עצמו. במרכזו הוא ברא את הלב, וציוה בתורתו הקדושה: "ולעבדו בכל לבבכם" ואמרו רבותינו: "איזוהי עבודה שבלב - זו תפילה". כלומר, הלב מתאים לתפילה, והתפילה מתאימה ללב. אין צורך לדחוף, להתנדנד, לצעוק - אם הלב מספיק נקי, התפילה נכנסת בו וממלאת אותו בדיוק נמרץ! אם רואים שמתפללים ו"זה לא הולך" - יש לדעת שהלב לא נקי לגמרי! דבק בו בוץ! כי כשהלב נקי, "ולעבדו בכל לבבכם" - התפילה ממלאת את כולו! מגיעים לדבקות מוחלטת בקב"ה, לא נותר בו מקום לכל "גשמיות" שהיא, ואין צורך בשום פעולות חיצוניות לשם כך!

(יחי ראובן)

והחיצוניות משפיעה עליהם פנימה. אבל אתה לא נע ולא זע, ובכל זאת מצליח להגיע לריכוז ולכוונה עצומים כלשון הרמב"ם: "כאילו הוא עומד בשמים", כיצד?

נענה רבי חיים ואמר, אמשול לכם משל: מלך אחד הוציא כרוז בכל המדינות: מי שיבנה לו ארמון, שיכולים להכניס בתוכו שלשה מיליון מטבעות זהב, בדיוק נמרץ, שורות שורות מהרצפה עד התקרה - יקבל את כל המטבעות לעצמו.

כל המומחים, האדריכלים והמהנדסים, ניסו לחשב את הגודל המדויק, אך המלאכה היתה קשה, שכן כל סטייה של סנטימטר אחד, עלולה להביא לכך שכל הבניה תרד לטמיון. אדריכל אחד, בעל שם עולמי, טען שהוא יכול לבצע את המלאכה. הוא החל בבניה, ולאחר שסיים הביאו את שלשת מיליון המטבעות, שנספרו שוב למניעת טעויות, והחלו להכניסן אל הארמון. העמידו את השורות בסדר מופת... מהרצפה עד התקרה... והנה... מטבע אחד נשאר בחוץ! לא נכנס! מנסים לדחוף בכוח - לא הולך! המומחה העולמי חיך ואמר: "לא צריך לדחוף! אם אמרת

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

האם מותר להלשין על אדם הנוהג ברכבו באופן שמסכן אחרים?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'הפץ חיים'

חשבונות, שאם מוצא חריגה או העלמה עליו לדווח לשלטונות - באגרות משה כתב שמותר, כיון שגם אם לא יקבל על עצמו את התפקיד יהיה אחר שיבצע זאת, ונמצא שלא הזיק את אותו אדם בכך שקיבל את המשרה; וכיון שעיקר עבודתו היא רק לבדוק את פנקסי החשבונות שיהיו נכונים, ורק לפעמים מוצא מעלימי מס, וגם כשבא לעיין בפנקסים יש לו לתלות שהדיווחים נכונים, כי הנתבע מצהיר בפניו שהכל נכון - לכן אינו נחשב בזה כמזיק בעצם עבודתו; וכשכבר מצא אחד שפשע, הרי הוא כבר אנוס ומוכרח לדווח את האמת, וגם חייב לדווח מחמת שמינוהו לצורך כך, ויש בזה חילול ה'.

ובשו"ת שבט הלוי כתב שמעיקר הדין מותר ואינו נחשב מוסר, כיון שהמס נכלל בוודאי בגדר דינא דמלכותא דינא, וגם מה שמוסר אותו לרשויות הוא כיון שהוא ממונה על כך מטעמים ונכלל בדינא דמלכותא - אך לכתחילה ראוי שלא לקבל משרה כזאת על עצמו, כי גם מסירה בהיתר אינה משנת חסידים.

בסעיף הנלמד היום (כלל ח' סעיף יב) כתב ה'הפץ חיים' כי לשון הרע על ישראל בפני נכרים חמור יותר מלשון הרע על ישראל בפני ישראל, כי מלבד בזיון כבוד ישראל וחילול ה', נגרמת בזה רעה גדולה יותר, כי הנכרי ממחר להאמין לדברי הגנאי יותר מאשר ישראל.

בביאורים ומוספים מרחיבים בסעיף זה בדיני 'מסירה', ומביאים אופנים שונים שבהם מותר למסור יהודי לשלטונות, כגון הרגיל להכות את הבריות, ואי אפשר להינצל ממנו באופן אחר. וכן, הנוהג ברכבו באופן שמסכן אחרים - כתב המנחת יצחק שאחר שבי"ד התרו בו והזהירו אותו, מותר ואף מצוה למוסרו לשלטונות, משום שנחשב כרודף, וכ"כ בשו"ת תשובות והנהגות. ודעת הגר"נ קרליץ שאם בדרך כלל הוא זהיר אין למוסרו, אפילו אם בפעם הזו היה הדבר בפשיעה, אך אם מצוי שאינו זהיר יש למוסרו, והכל לפי הענין. וכן הבא לקבל רשיון נהיגה והראיה שלו אינה טובה, דעת הגר"ע יוסף שחייבים לדווח עליו, כדי שלא יפגע באחרים.

להתמנות לרואה חשבון ממשלתי הממונה על בדיקת ספרי

כיצד חניטת יעקב אבינו ע"ה מגנה על זרעו עד היום?

שבת דף קמו

"ישראל שעמדו על הר סיני - פסקה זוהמתן"

"וזה הטעם שהניח יוסף הצדיק לחנוט את אביו כנהוג במצרים לקיים גופו, כדי שעל ידי כן תהיה נפש יעקב קשורה, ויהיה לזרעו אחריו קיום והגנה לכל העולם, כי עודנה נפש יעקב בזה העולם כרוכה אחר כל גוף וגוף הקיים, ובעבורו יטיב ה' לנו, כי יש שורש צדיק בעולם הזה".

ועי"ש שמביא ראייה לזה שע"י חניטה הנפש נשארת קשורה לגוף, "שכבר העידו כותבי זכרונות ספרד פונטי דניסי, על יאהן דע שלאדע, שהלך למצרים, ובהחבא הביא לספינה שלו אלפים פגרים החנוטים הנקראים מומי"א להוליכין לספרד, ובבואו באמצע הים, הנה הרוחות הדבקים בגופים התחילו לעשות רעש בספינה, והפכו הספינה לתוך הים, וירדו כל העם אשר בקרבה כאבן במצולה, והוא יאהן בקושי שניצל באניה קטנה, ולאחר הרבה סכנות בא לספרד, ויספר אשר קרהו".

(קב ונקי)

האור החיים הקדוש מפרש (בראשית נ ב) מדוע יוסף צוה על הרופאים במצרים לחנוט את אביו יעקב אבינו, וז"ל: "או אפשר לומר, כי לצד שישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן (שבת קמו), ולזה צדיקי ישראל מאז והלאה לא היו מסריחין אחר מותם, ואפילו עיפוש הנשאר בבטן יבש ויהיה לעפר, כי זוהמת הגוף היא המסרחת אוכל שבמעים, מה שאין כן קודם לכן, והגם שנאמר שגופו של יעקב לא יסריח כי לא מת, אבל על כל פנים עיפוש המאכל אשר ישאר בגוף האדם כנוס, כי ירבו לו הימים יתעפש ויסריח, ולזה חש יוסף וצוה לחנוט. או אפשר כי יוסף לא ידע מסוד זה וצוה לחנוט".

אולם הגר"י אייבשיץ זצ"ל ב'יערות דבש' (ח"א דרוש ז), כתב טעם אחר מדוע חנט יוסף את אביו: "כי מצרים שהיו חונטים מתים שלהם, היה בשביל כך, כי ידעו שכל זמן שהגוף קיים יש לנפש דביקות בגוף, וכל ענינם היה לדרוש למתים, וכל תכלית הכישוף ולהט שלהם היה על ידי נשמות שעל ידי המתים.

* חדש - שיעורים בפרק כיצד מברכין במסגרת תוכנית בזכות התורה (שלוחה 27)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

24 שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב אפרים סגל שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש
שלוחה 2 3 4

הרב מאיר שפרוך שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2 2

הרב אליהו אורנשטיין שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2 1

הרב יצחק לובינשטיין שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית
שלוחה 2 6

הרב אריה זילברשטיין שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הר' אברהם פוקס הי"ו
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי
שלוחה 3

חדש!

שיעורים בפרק 'כיצד מברכין'
במסגרת תוכנית 'בזכות התורה'
שלוחה 27

הר' שלום יכנס ואברהם פוקס הי"ו
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופינינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

מדוע נאסר העיסוק במסחר בשבת וביום טוב?

ודבר דבר - שלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של חול".
 וכתבו עוד, שניתן ללמוד על קיומו של איסור זה גם מתוכחתו של נחמיה בן חכליה על העיסוק במסחר ביום השבת: "מְבִיאִים דָּאג וְכָל מְכָר וּמְכָרִים בַּשַּׁבָּת... וְאָמְרָה לָהֶם מָה הַדְּבָר הָרַע הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים וּמְחַלְלִים אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת".

[שו"ע תק, א, ומשנ"ב א; ביאורים ומוספים דרשו 1 ו7]

חכמינו ז"ל אסרו את המקח והממכר בשבת וביום טוב. וכתבו ראשונים, שטעם האיסור הוא מפני החשש שמתוך העיסוק בהם יבואו לכתובת שטר מכירה, ויעברו על איסור מלאכת הכותב'.
 ויש מהראשונים שכתבו כי האיסור נלמד מהכתוב בספר ישעיהו על אודות יום השבת: "וְכַבְּדְתוּ מַעֲשֵׂוֹת דְּרַכְיָךְ מִמְצוֹא חֲפָצְךָ וְדַבַּר דְּבָר", ודרשו חכמים: "ממצוא חפצך - חפצך אסורין...".

כיצד ניתן לרכוש מצרכים בשבת וביום טוב?

וכדומה - לדעת הרמ"א, מותר להזכיר את סכום הקנייה, משום שבמצרך כזה הזכרת סכום הקנייה לא נועדה לקבוע את סך התשלום שישולם לאחר השבת, אלא היא באה כסימן לכמות שנלקחה; ולדעת השולחן ערוך, אף במצרך כזה אסור להזכיר את סכום הקנייה, וראוי אף לבני אשכנז להחמיר בדבר.

[שו"ע תק, א, ומשנ"ב ז; ביאורים ומוספים דרשו, 2]

הנוקק בשבת או ביום טוב למצרך מסוים, לצורך היום, רשאי לפנות לאדם המוכר מצרך זה - בין ישראל ובין גוי - ולקבל ממנו את המצרך, על דעת שישלם לו לאחר השבת או החג. היתר זה הוא בתנאי שלא יזכירו את סך עלות הקניה, ואת דבר פרעון התשלום בימות החול.
 ובמצרך הנמכר לפי יחידות, במחירים קבועים, ולא לפי משקל

האם מותר לטלטל 'מוקצה' ביום טוב לצורך 'אוכל נפש'?

כי בדומה לכך - מותר לטלטל ביום טוב סכין של שחיטה, כיון שביום טוב מותר לשחוט לצורך 'אוכל נפש', (וראה במקורות).
 ושימוש במוקצה מחמת חסרון כיס ביום טוב לצורך אוכל נפש - נחלקו הפוסקים אם הוא מותר; אך שימוש במוקצה 'מחמת גופו' - לכל הדעות אסור אף לצורך אוכל נפש.

[שו"ע תצט, ה, משנ"ב יט, וביה"ל ד"ה אלא; ביאורים ומוספים דרשו, 19-20]

'מוקצה מחמת חסרון כיס', הוא חפץ שמקפידים שלא להשתמש בו כי אם למטרה מסוימת, האסורה בשבת, וכגון סכין של שחיטה. אולם, כלי המיועד לפעולה המותרת בשבת, וכגון גביע זהב - למרות שמקפידים שלא להשתמש בו לשימוש אחר מלבד שתיית יין במועדים מסוימים - מותר בטלטול. ויש שכתב,

* אחת מל"ט מלאכות האסורות בשבת, היא מלאכת 'המעבד', הכוללת כל פעולה המכשירה עור של בעלי חיים לשימוש, כגון מליחת העור, ודריכה על העור כדי להקשותו.
* לדעת השולחן ערוך, עור של בהמה, בעודו לח - הוא 'מוקצה' בשבת, ולאחר שהתייבש - אינו מוקצה. ולדעת הרמ"א, עור 'בהמה גסה' אינו מוקצה אף בעודו לח, ועור 'בהמה דקה' הוא מוקצה אף לאחר שהתייבש.
* פיסות שעווה וחלב, אינן 'מוקצה' ביום טוב, כיון שניתן להשתמש בהן כחומר בעירה לאש, אשר מותר להדליק ביום טוב.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לבצע בדיקת דם בערב יום טוב?

ובדיקת דם המצויה בזמננו, שמוציאים בה רק מעט דם - מותרת לכתחילה אף בערב שבועות. וניתוח נחוץ, או תרומת דם נחוצה - מותר לעשותם בערב יום טוב, אך רצוי להימנע מכך. וכמו כן, ישנם סוגים שונים של הוצאת דם מהגוף שאינם מוציאים דם מפנים הגוף כמו בהקזת דם, ויש מתירים לעשותם בערבי ימים טובים, אך אין להקל בכך בערב שבועות ובהושענא רבה.

[שו"ע תסח, י, ומשנ"ב לח; ביאורים ומוספים דרשו, 33-32]

חכמינו ז"ל אסרו להקיז דם בערבי ימים טובים לצורך שיפור בריאות הגוף; אולם, הקזה הנעשית לצורך רפואה, למניעת סכנה - כבר נהגו רבים להקל ולעשותה אף בערבי ימים טובים, ואמרו חכמים, שדבר שיש בו חשש סכנה והורגלו לעשותו, עליו נאמר בתהילים: "שִׁמְר פְּתָאִים ה'". ואף בערב חג השבועות - יש להתיר זאת במקרה של חולה שיש בו סכנה, אשר הרופא הורה להקיז מדמו לצורך רפואתו.

הלוח היומי

ז' באב | הרה"ק רבי יעקב יצחק ב"ר אברהם אליעזר הלוי איש הורוויץ זי"ע, החוזה מלובלין

יארצייט:

תקס"ז: רבי מאיר ב"ר שלמה זלמן שיף זצ"ל אב"ד פפד"מ בעל 'דרך אגיה'
תקע"ה: הרה"ק רבי יעקב יצחק ב"ר אברהם אליעזר הלוי איש הורוויץ זי"ע, החוזה מלובלין

איך נבנה בית המקדש?

הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ אמר: כשאדם עובד את השי"ת, בכל יום לפי מעשיו הוא בונה את ירושלים ובית המקדש, יש בונה ביום אחד שורה שלימה, ויש מניח למשל לבנה אחת, עד שיהיה נבנה בשלימות במהרה בימינו.
(זרע קודש - כי תצא ד"ה כי תבנה)

נשתדל להתאמץ ולהרבות בתורה ובמעשים טובים ונזכור שבית המקדש וירושלים נבנים על ידי מעשינו הטובים

* חדש - שיעורים בפרק כיצד מברכין במסגרת תוכנית בזכות התורה (שלוחה 27)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il